

สรรหามาเล่า..อดีต :

อดีตของศาลเยาวชนและครอบครัว

ตราชฎาหญิง

คุณพาด เล่ม 2 ปีที่ 47 พ.ค.-ส.ค. 2543 หน้า 99-106

ก่อนที่จะมีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในประเทศไทยนั้น ได้มีการใช้วิธีการพิเศษ เพื่อที่จะเยียวยา แก้ไข ด้วยการสงเคราะห์ ให้การศึกษา และฝึกอาชีพแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด แทนการส่งตัวไปควบคุมในเรือนจำ เช่น ส่งตัวไปยังโรงเรียนฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือส่งไปฝึกอบรมที่โรงเรียนฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. ๒๔๗๘ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมราชทัณฑ์ แต่ต่อมาได้โอนกิจการไปให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๑ ปัจจุบัน คือ เยาวชนสถานบ้านห้วยโป่ง จังหวัดระยอง จะเห็นได้ว่า วิธีการพิเศษดังกล่าวเป็นการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนหลังจากศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วเท่านั้น ยังไม่มีวิธีการพิเศษที่จะปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในระหว่างถูกจับกุมและระหว่างพิจารณาคดี ดังนั้น เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด จึงถูกปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีผู้ใหญ่กระทำผิด

แนวความคิดในการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ ในสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยพลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ส่งหลวงจักรปาณิสริลวิสุทธิ์ไปดูงานเกี่ยวกับการศาลในทวีปยุโรปและเอเชีย รวมทั้งกิจการศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นคนแรก ต่อมาเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์ ประธานศาลฎีกา ได้ทำบันทึกรายงานเรื่องศาลคดีเด็กและเยาวชนในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนในประเทศไทย เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แต่เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ เสียก่อน จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยนายเลียง ไชยกาล (ต่อมาคือ นายเขมชาติ บุญรัตพันธุ์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ส่งผู้พิพากษาไปดูงานศาลคดีเด็กและเยาวชนที่ต่างประเทศ หลังจากนั้นได้เสนอราชชื่อกณะกรรมพิจารณาจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนต่อคณะรัฐมนตรี และในการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๓ ได้วางแนวทางการจัดตั้งไว้ว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องเป็นศาลอาญาปนแพ่ง ในชั้นแรกจะเริ่มดำเนินการเฉพาะกรณีของเด็กและเยาวชนกระทำผิดและคดีแพ่งที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจปกครองเป็นเบื้องต้นก่อนเท่านั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับเด็กประการอื่น ๆ และคดีแพ่งส่วนอื่นสมควรดำเนินการในภายหลัง๓ คณะกรรมการจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๓ และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๓ ต่อคณะรัฐมนตรี และในที่สุดได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๔๘๔ กำหนดให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นในจังหวัดพระนครภายใน ๑๘๐ วัน โดยมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเป็นเครื่องมือของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางด้วย ดังนั้น จึงได้เปิดดำเนินการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางขึ้นเป็นครั้งแรก มีอาคารที่ทำการชั่วคราวอยู่

ที่ศึกษาศาลแขวงพระนครใต้ (เดิม) ตำบลตลาดน้อย อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๕ ต่อมาได้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลาและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๕ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมาและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครราชสีมาเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๗ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดอุบลราชธานีเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๓ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานีและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสุราษฎร์ธานีเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๐ ศาลคดีเด็กและเยาวชน จังหวัดนครสวรรค์และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครสวรรค์เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๑ นอกจากนี้ยังมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศาลจังหวัดสมุทรปราการแผนกคดีเด็กและเยาวชนและศาลจังหวัดนนทบุรีแผนกคดีเด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒ สำหรับในส่วน of พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียของเด็กและเยาวชนให้เป็นไปได้โดยเหมาะสมเพื่อเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนยิ่งขึ้น ทั้งกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดีเสียใหม่ให้เหมาะสมและแก้ไขวิธีดำเนินงานในศาลคดีเด็กและเยาวชนบางประการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่เด็กและเยาวชนมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงการสอบสวนคดี การสืบเสาะข้อเท็จจริง การแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมาย ตลอดจนการควบคุมและการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นไปได้โดยรัดกุมและเพื่อทำให้การดำเนินคดีเป็นไปได้โดยรวดเร็ว อันจะเป็นผลทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองยิ่งขึ้นกว่าเดิม และใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๖๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ เพื่อให้เยาวชนที่มีอายุเกิน ๑๖ ปี บริบูรณ์ ซึ่งกระทำความผิดอาญาในลักษณะร้ายแรง ได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลธรรมดาที่พิจารณาคดีสำหรับผู้ใหญ่กระทำผิด

หลังจากได้มีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ ตลอดจนจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๙๕ แล้ว ปรากฏว่ามีความพยายามที่จะจัดตั้งศาลครอบครัวหรือศาลเยาวชนและครอบครัวในปัจจุบันขึ้นในราว พ.ศ. ๒๔๙๘ - ๒๔๙๙ กล่าวคือ รัฐบาลในขณะนั้นเริ่มให้ความสนใจถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศาลครอบครัวในประเทศไทย และหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้กร่างกฎหมายเกี่ยวกับศาลคดีเด็กและเยาวชนเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๙ ศาสตราจารย์ ดร.หยุดแสงอุทัย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาในขณะนั้น ได้ทำบันทึกถึงคณะรัฐมนตรี แสดงความเห็นเกี่ยวกับผลดี ๒ ประการ ของการจัดตั้งศาลครอบครัวในประเทศไทย คือ ๑) เป็นการคุ้มครอง

๕๖๖) หากครอบครัวที่มีเสถียรภาพและปรองดองกันดี ๒) เป็นการคุ้ม

ครองครอบครัว และเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔.. พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล โดยประสงค์ที่จะให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป๖ แต่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้มีการประกาศใช้ แนวคิดในการจัดตั้งศาลครอบครัวเริ่มเป็นรูปธรรมขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๒๗ เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมได้เล็งเห็นว่าการที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเดียวไม่เป็นการเพียงพอ เพราะเด็กและเยาวชนต้องอยู่กับครอบครัว คือ บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หากครอบครัวแตกแยกหรือไม่สงบสุข เช่น บิดามารดาหย่าร้าง ทอดทิ้งบุตร หรืออยู่ด้วยกันอย่างไม่ราบรื่น เป็นปากเสียงกัน ย่อมมีผลกระทบต่อจิตใจเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนเบื่อหน่ายออกไปมั่วสุมกับเพื่อน หันเข้าหายาเสพติด และอาจกลายเป็นอาชญากรได้ในภายหน้า

การมุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพียงอย่างเดียวโดยไม่คุ้มครองครอบครัวย่อมไม่เป็นการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเพียงพอ๗ จึงทำให้มีการศึกษารูปแบบศาลครอบครัวของประเทศต่าง ๆ กว่า ๑๐ ประเทศ และได้ข้อสรุปว่า ประเทศไทยสมควรจัดตั้งศาลครอบครัวขึ้นแล้ว และการจัดตั้งดังกล่าวมิได้ใช้งบประมาณสูง เนื่องจากเพียงแค่เพิ่มอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มีอยู่แล้วให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัวด้วยเท่านั้น และเปลี่ยนชื่อจาก “ศาลคดีเด็กและเยาวชน” เป็น “ศาลเยาวชนและครอบครัว” ทำให้มีการยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔.. ขึ้น โดยยกเลิกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนและพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนทุกฉบับ รวมทั้งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๖๓ ด้วย และต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๕ บทบัญญัติในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนต่าง ๆ และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวทั้งสองแห่งเปลี่ยนฐานะเป็น “ศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว” นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดขอนแก่นขึ้นอีกแห่งหนึ่งเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๕ ด้วย ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรีเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๐ รวมทั้งจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวอีกหลายแห่ง อันได้แก่ ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดพิษณุโลกแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดอำนาจเจริญแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดปทุมธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดนครปฐมแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดชลบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดอุดรธานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดศรีสะเกษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดลำปางแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดสระบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดภูเก็ตแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดบุรีรัมย์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดจันทบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดกาญจนบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดนครพนมแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดสิงห์บุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัดปัตตานีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัด

สตูลแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ปัจจุบันมีศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว รวม ๓๔ ศาล ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความเป็นธรรมและได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันเมื่อถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาศจันทร์เสฐวชิรเมธี ราชินีแห่งประเทศไทย ทรงมีพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัดทุกศาล โดยประกาศในพระราชกฤษฎีกาเนื่องจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ แต่เด็กและเยาวชนที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายดังกล่าวจะต้องเป็นเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวหรือศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ดังนั้น จึงมีนโยบายที่จะขยายระบบงานศาลเยาวชนและครอบครัวไปทั่วประเทศด้วยการเร่งรัดให้มีการจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว แต่ยังไม่ครบทุกจังหวัด คณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรม โดยร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในฐานะประธานคณะกรรมการ จึงได้มีคำสั่งที่ ๗/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๘ เพื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบงานศาลเยาวชนและครอบครัว คณะอนุกรรมการดังกล่าวพิจารณาเห็นว่า การขยายระบบงานศาลเยาวชนและครอบครัวต้องอาศัยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นกลไกสำคัญที่จะดำเนินการ ไปล่วงหน้าก่อนที่จะมีการจัดตั้งศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในแต่ละจังหวัด แต่เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนหลายประการ อันได้แก่ ความไม่แน่ชัดในสถานะของหน่วยงานว่าอยู่ในระดับกรม กอง หรือหน่วยงานระดับใด ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานในการของบประมาณและอัตราค่าจ้างบุคลากร รวมทั้งก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในการทำงาน ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน และปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานคลังและงบประมาณซึ่งต้องอยู่ในความดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ทั้ง ๆ ที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีงบประมาณสำหรับหน่วยงานแยกออกมาต่างหาก และงบประมาณส่วนใหญ่จะตั้งไว้ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมาก แต่การบริหารและควบคุมงบประมาณดังกล่าวไม่คล่องตัวเพราะสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนยังไม่มีความเป็นอิสระ เนื่องจากต้องนำเสนอผ่านความเห็นชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมเสียก่อน ซึ่งทำให้มีขั้นตอนในการทำงานมากขึ้น ทั้ง ๆ ที่งานเหล่านั้นสามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นในชั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อยู่แล้ว ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงศึกษาหาแนวทางที่จะยกฐานะสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนขึ้นเป็นกรมพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเป็นนิติบุคคลในสังกัดกระทรวงยุติธรรม เพราะขณะนั้นศาลเยาวชนและครอบครัวอยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม แต่ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ จากบทบัญญัติในมาตรา ๒๖๕๕ ทำให้เกิดโครงการแยกศาลออกจากกระทรวงยุติธรรมและปรับปรุงโครงสร้างศาลยุติธรรม ซึ่งทำให้ต้องแยกหน่วยงานตุลาการในสังกัดกระทรวงยุติธรรมออกจากกระทรวงยุติธรรมโดยให้ไปสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมซึ่งมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชา และต้องจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นสำนักทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยมีฐานะเทียบได้กับกรมในระบบบริหารราชการพลเรือน ดังนั้น แนวความคิดเดิมที่จะยกฐานะเป็นกรมพินิจ

และคุ้มครองเยาวชนและครอบครัวในสังกัดกระทรวงยุติธรรมจึงต้องเปลี่ยนเป็น “สำนักพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัวในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม” แทน๑๐ แต่ได้เกิดวิกฤติการณ์บ้าน
กรณาและบ้านเมตตาขึ้น รวมทั้งการตีความของศาลรัฐธรรมนูญให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนอยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม๑๑ จึงมีผลทำให้ศาลเยาวชนและครอบครัวอยู่ในกรอบของ
โครงสร้างศาลยุติธรรมใหม่ ส่วนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในกรอบของโครงสร้าง
กระทรวงยุติธรรมใหม่ อย่างไรก็ตาม ศาลเยาวชนและครอบครัวก็ยังมีบทบาทในการพิทักษ์คุ้ม
ครองสิทธิเด็กและเยาวชนตลอดไป เพราะศาลคดีเด็กและเยาวชนหรือศาลเยาวชนและครอบครัวใน
ปัจจุบันถือกำเนิดขึ้นจากแนวคิดที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ
